

Kuntastrategia 2018 – 2025

Hyväksytty

Kunnanhallitus 26.2.2018 § 64

Kunnanvaltuusto 19.3.2018 § 24

SISÄLLYSLUETTELO

1. Yhteinen suunta	3
2. Paikka kasvussa	4
3. Arvot ja visio	5
4. Ii 2025	5
4.1 Mahdollistava ja rohkea	7
4.2 Viihtyisä koti	8
4.3 Vahva kunta	9
5. Toteutus	10

STRATEGIAN RAKENNE

Kuva: Strategian rakenne

1. YHTEINEN SUUNTA

**Kunta kehittyy,
mikäli suunta on selvä ja kaikki tietävät oman tehtävänsä matkalla.**

Tätä yhteisen tahtotilan ilmaisua - tavoitteen ja sen saavuttamiseksi vaadittujen merkkipaalujen tavoittamista – nimitetään strategiaksi.

Tavoitteiden tulee olla tarpeeksi korkealla, jotta ne haastavat ylittämään itsensä, ja toisaalta tarpeeksi käytännöllisiä, jotta ne on mahdollista saavuttaa. Tärkeintä on, että suunta on yhteisesti päätetty ja siihen sitoudutaan kaikilla tasoilla.

Strategian rinnalla kulkevat kunnan peruspalvelut. On huomattava, että strategiatyössä ei määritellä peruspalvelujen tasoa, vaan kehittämisen suuntaa. Tämän strategian rinnalla lissä tarjotaan jatkossakin laadukkaita peruspalveluja.

Kuntastrategia määrittää tulevaisuuden suunnan vuoteen 2025. Tietyiltä osin työtä tarkastellaan myös kauaskantoisemmin, mikä on ollut edellytys vastattaessa pidemmän aikajakson haasteisiin.

Yhteistä tahtotilaa on rakennettu koko valtuuston voimin seminaareilla, joihin on kutsuttu mukaan toimijat yrittäjä- ja kyläyhdistyksistä, nuorisovaltuustosta, eläkeläisjärjestöistä, lin seurakunnasta ja työntekijäjärjestöistä.

Seminaareja ovat vetäneet BDO:n asiantuntijat Anne Sormunen ja Matti Rieki osana HYVE 2018: Johtaminen tulevaisuuden kunnassa -ohjelmaa.

Kuntastrategiatyötä on ohjannut ohjausryhmä, jonka jäseninä ovat kunnanvaltuuston puheenjohtaja Teijo Liedes, kunnanhallituksen puheenjohtaja Johannes Tuomela, kunnanvaltuutettu Tiina Vuononvirta, kunnanjohtaja Ari Alatossava ja sihteerinä Micropoliksen toimitusjohtaja Leena Vuotovesi.

Strategia on asetettu luonnoskierrokselle kuntalaisten ja sidosryhmien pureskeltavaksi. Kierros oli tärkeä, jotta kaikki sitoutuvat yhteiseen suuntaan. Avoin luonnoskierros järjestettiin 28.12.2017 – 17.1.2018, minkä lisäksi järjestettiin myös kuntalaisille suunnattu työpajamuotoinen raati 10.1.2018.

Kuntalais kommenttien yhteenvetona voi sanoa, että lissä on positiivinen vire ja kuntalaiset haluavat haastaa kuntaansa entistä rohkeampiin, terveellisiin ja yhteisöllisiin tekoihin.

**Yhdessä kohti
tulevaisuuden litä.**

2. PAIKKA KASVUSSA

Kehittäminen lähtee aidoista asioista: on tuotettava laadukkaita palveluja oikeisiin tarpeisiin ja mielellään etupainotteisesti.

Talvella 2018 eletään nousukautta. Pohjoinen Suomi on noussut muun maailman mukana kymmenvuotisesta taantumasta. Maailmantalouden kasvunäkymät ovat hyvät ja Suomen talous jatkaa nousuaan yhdessä maailman kanssa (Suomen pankki, Euro&Talous 2017).

Yritysten liikevaihto kasvaa, kauppa käy, työllisyys vetää. Korot ovat matalalla. Eletään kasvun ja kulutuksen kautta. Oulun kaupunkiseutu on selvinnyt rakennemuutoksesta ja ICT-alojen työpaikkojen määrä ohittaa jo Nokian ajan tason.

Seudun yritysten liikevaihto, palkkasumma ja henkilömäärä ovat kasvaneet. (Oulun seudun elinkeinokatsaus 2017) Seudulle on vahvasti kerääntynyt tietointensiivistä, korkean koulutuksen osaamista.

Monenlaista tekijää on tarjolla, vaikka osaamisen ja työpaikkojen kohtaaminen vaatii aikaa. Asuinalueita kaavoitetaan ja kouluissa riittää lapsia.

Alueellisesti kasvun nähdään jatkuvan etenkin maaseutumaisilla alueilla kaupunkien ympärillä (OECD aluekatsaus 2015), mutta Oulun kaupunkiseudulla ympäryskuntien veto on hiipunut. Iin väestökasvu on muiden alueen ympäryskuntien tavoin ollut laskeva sitten vuoden 2015 (Kellokumpu 2016, Iin väestönkehityksen selvitys).

Tervetullut kuntaliitos Jakkukylän liittyessä lihin vuoden 2018 alusta tukee väestökasvua, mutta asettaa kunnalle myös paineita huolehtia uusista asukkaistaan.

Kaikkineen on löydettävä uusia tapoja vastata muuttajien toiveisiin ja pidettävä huolta olemassa olevista kuntalaisista. Yritystenkin näkökulmasta työntekijöiden arvostama kotikunta on tärkeä peruste paikkakuntaan sitoutumisessa.

Ii on tuoreeltaan palkittu Euroopan parhaasta ilmastotyöstä RegioStars Awardilla 2017. Määrätietoinen työ uusiutuvien energioiden ja resurssiviisauden eteen näkyy kunnan eri palveluissa. Ii on sitoutunut huimaan 80 %:n päästövähennykseen 2020 mennessä Euroopan etunenässä.

Ii on profiloitunut ja kiinnostaa maailmalla. Tämän näkyvyyden kanavoiminen investoinneiksi ja mukaansa tempaavaksi kasvun auraksi on mahdollisuus, jota ei saa jättää käyttämättä.

Maailman megatrendit vaikuttavat lissäkin. Digimurros on mukana kaikkialla alasta riippumatta (Sitra; megatrendit 2017), ilmastonmuutoksen vauhti huimaa, kaupungistuminen vahvistuu, jakamisen tavat muokkaavat arjen rakenteita, liikkuminen kasvaa ja eriarvoisuus lisääntyy.

Suomessa keskustellaan myös tulevaisuuden kunnan roolista (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä 2015; Suomalaisen yhteiskunnan suuri murros). Sote- ja maakuntauudistus tekee kunnista ns. kolmen k:n elinvoimatoimijoita keskittyen koulutukseen, kaavoitukseen ja kehittämiseen.

Kehittyvälle kunnalle on luonteenomaista ajan seuraaminen ja nopea reagointi maailman muutoksiin.

OECD:n aluekatsaus 2016 näkee mahdollisuuksia Pohjois-Pohjanmaalla etenkin sähköisissä palveluissa (e-teknologiat), alojen välisessä yhteistyössä älykkään erikoistumisen ympärillä, maaseudun saavutettavuudessa ja markkinoille pääsyssä sekä maaseudun uusissa liikkumisratkaisuihin.

Kehittyvälle kunnalle luonteenomaista onkin ajan seuraaminen ja nopea reagointi maailman muutoksiin. Iin sijainti Oulun ja Kemin keskusten välissä, korkeakoulujen vaikutusalueella, lähellä Pohjois-Ruotsin kasvavia markkinoita ja osana kiinnostavaa arktista aluetta tulee hyödyntää kasvussa (Kellokumpu 2017, Iin yritys selvitys). Digiasteen nosto ja kaikkialle ulottuva saavutettavuus antavat lulle hyvän pohjan ponnistaa.

Kasvu ei koskaan jakaannu tasaisesti. Taloudellisen kasvun rinnalla kulkevat hiljaiset merkit demokratian ja työn tekemisen murroksesta sekä siitä, saavutetaanko kasvulla hyvinvointia (Sitra; megatrendit 2017).

lissäkin kuntaa haastavat rakennusten kosteusongelmat, syrjäytyminen ja eriarvoistuminen. Kaikille ei voi taata kaikkea, mutta on pyrittävä pitämään huolta kaikista. On tehtävä valintoja. Strategiatyö on nimenomaan valintoja. Laadukkaat peruspalvelut ovat kunnan kivijalka, jota vahvistetaan strategisilla valinnoilla siitä, mihin suuntaan kehittyvää kuntaa viedään.

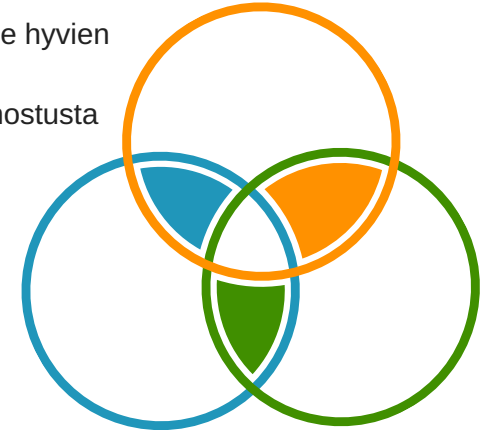
Tähän maailman menoon ja ympäröivään tilanteeseen Ii vastaa tällä strategialla 2025.

3. ARVOT JA VISIO

Iin kunnan pysyvät arvot ovat:

Luovuus ja idearikkaus

- Haemme ja rohkaisemme hyvien toimintatapojen löytämistä
- Tuemme luovuutta ja innostusta asioiden tekemiseen

Toisista huolehtiminen

- Rakennamme yhdessä viihtyvyyttä ja hyvinvointia
- Varmistamme asukkaiden turvallisen elämän koko elinkaaren ajaksi

Uudistuminen ja osaaminen

- Mahdollistamme tasapainoisen kehityksen
- Tuemme kekseliäisyyttä ja innovatiivisia palveluratkaisuja

Visio kertoo sen, minkälainen Iin halutaan olevan. Strategiset päämäärät täsmentävät visiota. Ne ovat visiosta johdettuja pitkän aikavälin tavoitteita, joiden toteutumisella kuljetaan kohti visiota.

Ii on kasvava, viihtyisä ja elinvoimainen, luovasti uudistuva kunta – lissä on ideaa.

4. Ii 2025

Läpileikkaavat teemat

Kunnan kehityksessä on mukana kolme läpileikkaavaa teemaa. Ne ohjaavat arjen työtä kuten arvot kiinnittäen lin ympäröivään maailmaan omalla erikoistumisellaan.

Kestävä kehitys

Ii sitoutuu kestävään kehitykseen. Kunta toimii resurssiviisaasti paremman, puhtaamman ja eettisen yhteiskunnan nimissä.

Paikalliset ratkaisut ja lähipalvelut tukevat aluetaloutta niin ruoan kuin energiantuotannossakin. Hankinnoissa hyödynnetään paikallista osaamista. Rakentamista ohjaavat kestävät säännöt ja infra tukee kestävää arkea.

Liikkuminen on vähäpäästöistä. Vedet puhtaita. Turha kulutus karsitaan ja materiaalien osalta tehostetaan kiertoja. Muovittomuus on arkea. Kaikki osallistuvat ilmastotalkoisiin. Ilmasto-muutokseen valmistaudutaan. Ii toimii viisaasti.

Digitalisaatio

Palvelujen uudelleen järjestäminen digitalisaation avulla on osattu hyödyntää lissä. Kömpelöt ja aikaa vievät palvelurakenteet on muokattu yhteensopiviksi ja kuntalaisia laadukkaasti hyödyttäväksi palvelupoluiksi.

Erillisten ohjeiden ja lomakkeiden rinnalla lissä toimivat älykkäästi ohjautuvat ja keskustelevat digitaaliset palvelut. Sähköiset järjestelmät sujuvoittavat palvelua, mikä vähentää rutiinityötä, jolloin henkilöstöllä on aikaa kuntalaisten kohtaamiseen.

Kuntalaiset ja yritykset osaavat käyttää sähköisiä palveluita. Kattava digitaalisuus tarjoaa yrityksille liiketoimintamahdollisuuksia ja lillle kilpailuetua. Valokuitua hyödynnetään tehokkaasti.

Elinkeinoelämä edellä

Ii on tunnettu kasvun keskus. Iillä on vahva vetovoima, jota rakentavat avoin viestintä ja muutoksessa mukana oleva, luova ja kansainvälinen markkinointi. Elinkeinoelämän kehittäminen on mukana kaikessa päätöksenteossa ja menestyvät yritykset tukevat kunnan kasvua.

Iihin on tervetullutta niin perinteisten kuin kehittyvienkin alojen yritystoiminta ja tiloja on tarjolla ketterästi myös pienille tulijoille. Uusia kiertotalousratkaisuja, liikkumisen palveluja ja älykkästä erikoistumista hyödynnetään kunnan kaikilla osa-alueilla.

Iiläiset yritykset ovat verkottuneet ja yritysilmapiiri kannustaa kestävään kasvuun. lissä on reipas myyntiote yritys yhteistyössä.

4.1 MAHDOLLISTAVA JA ROHKEA

lissä uskalletaan olla mukana muutoksessa. li tarjoaa elinkeinoelämälle puitteet toimia kestävästi osana globaalia taloutta. lissä on lupa kokeilla ja iiläiset yritykset ovat rohkeasti mukana kasvussa.

Tavoite: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihdon kehitys kasvussa

Mittari: uusyritysperustanta ja yritysten liikevaihto

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

1. Nopeat yhteydet

lissä liikenne- ja viestintäyhteydet ovat maan huippua. Valtatie neljä on kunnostettu ja lin rautatieasema on avattu lähiliikenteelle. Oulun kansainväliselle lentokentälle on nopea yhteys. Suorien linjojen joukkoliikenne ja jakamistalouden hyödyntäminen mahdollistavat laajan työssäkäynti- ja opiskelualueen iiläisille. Liikenneväylät ovat selkeitä, nopeita ja turvallisia mahdollistaen yhteydet etelään ja pohjoiseen Pohjois-Ruotsi huomioiden. Kestävä liikkuminen vaihtoehtoisten polttoaineiden tankkauspisteineen ja reippaasti käyttöönotetut uudet liikkumisen palvelumallit ovat lin kilpailuvaltti. Alueita yhdistävä älyliikenne nostaa elintasoja ja tarjoaa yrityksille uutta liiketoimintapotentiaalia. Valokuitu ja 5G ovat kaikkien kuntalaisten ja yritysten käytettävissä. Liiketoiminta kasvaa netin avulla. Työvoiman saatavuus on hyvä, koska yhteydet pelaavat monensuuntaisesti.

2. Rohkaiseva maankäyttö

lissä kaavoitetaan reippaasti ja ennakoivasti hyödyntäen kaavoituksen profilointia. Maankäytön suunnittelu ja maanhankinta tukevat kasvavia asumisen ja palvelujen keskuksia. Etelä-lilaakson alueelle on rakentunut monipuolinen kaupan, teollisuuden ja logistiikan keskus, joka hyötyy uuden nelostien liittymästä. Keskustan uudelleen rakentaminen on alkanut ja pysäyttää tarjonnallaan, sekä kiinnostavalla ja nykyaikaisella ilmeellään ohikulkuliikenteen käyttämään iiläisiä palveluita. Laajentuva päivittäistavarakauppa vastaa monipuolisesti kuluttajien tarpeisiin keskustassa. Ympäristö on siistiä ja kaunista.

4.2 VIIHTYISÄ KOTI

Ilissä on hyvä elää. Kunta on kuntalaisia varten. Kaikista pidetään huolta – naapureista, ympäristöstä ja yhteisestä hyvästä. Viihtyisät puitteet ja monipuolinen tekemisen tarjonta innostavat aktiiviseen elämään. Kaikkia kannustetaan hyvän elämän polulla. Ii on onnellisten asukkaiden koti.

Tavoite: kuntalaisten kokemus hyvästä elämästä, nouseva positiivinen väestönkasvu

Mittari: kuntalaisbarometrin hyvän elämän arviointi, tulo- ja lähtömuuttotilasto

Päämäärän saavuttamiseksi Iiin tulee varmistaa:

1. Terve elämä

Iissä on monipuolisesti erilaista asuintarjontaa elämän kaikkiin vaiheisiin. Terveellinen elinympäristö kannustaa omaehtoiseen toimintaan koko kunnan kattavine pyöräilybaanoineen ja monipuolisine liikuntamahdollisuuksineen. Liikuntatilojen käyttöä tuetaan monipuolisin käytäntein ja jokaisella asuinalueella on lähiliikuntatarjotin. Luonto on kaikkien saavutettavissa ja ympäristöarvot näkyvät taajamien siistityssä ilmeessä. Laajat vesistöalueet näkyvät kuntalaisten arjessa ranta-asumisen ja virkistäytymisen alueina. Raasakka – Vihkosaari – Vanha Hamina – Rantakestilä - Karhu -akselille avataan inspiroiva rantojen elämyskokonaisuus, joka tukee kuntalaisten viihtymistä. Keskustasta pääsee rannalle. Jokisuistot ovat vetovoimaisia vapaa-ajanviettoalueita. Joet on ennallistettu ja kalastus kannattaa. Iin rannat tunnetaan valtakunnallisesti ja kaikki pääsevät niistä nauttimaan.

2. Meidän Ii

Yhdessä tekeminen on iiläinen elämäntapa. Yhteisölliset asuinalueet yhdistävät eri-ikäisiä ja eri elämänvaiheissa olevia kuntalaisia. Kyläkuulttuuri kyläkouluineen-, yhdistyksineen ja -tupineen tuo esiin maalaismaisen elämän parhaat puolet. Vapaaehtoistoimintaa ja osallisuutta tuetaan, kansalaisopiston kautta tavoitetaan kuntalaiset ja kulttuurista nautitaan integroituna eri toimialoille. Jokaiselle iiläiselle löytyy oma harrastus. Lapsia ja nuoria kannustetaan koko kylän voimin ja kunnan kaikissa palveluissa poikkihallinnollisesti hyvän elämän kasvuun. Kaikille mahdollistetut varhaiskasvatuspalvelut avoin varhaiskasvatus mukaan lukien tukevat sitä, että jokainen lapsi saa hyvän alustan ponnistaa elämässään. Oma lukio vahvistaa nuoria kasvussa. Lapsille ja nuorille tarjotaan palveluja yli lakimääräisen. Kukaan ei jää yksin. Jokainen iiläinen tietää olevansa tärkeä.

4.3 VAHVA KUNTA

Kuntakonsernissa on terve talous ja kunta seisoo vahvalla osaamisen perustalla.

Tavoite: talouden tasapaino ja sitoutunut henkilöstö

Mittari: ylijäämäinen tilinpäätös, parempi työyhteisö -kysely

Päämäärän saavuttamiseksi lin tulee varmistaa:

1. Kestävä konsernitalous

Talous, arvot ja strategia kulkevat liissä käsi kädessä. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö sitoutuvat talouden, arvojen ja strategian kolmikantaan ja jokainen voi vaikuttaa talouden hallintaan omalla työpanoksellaan. Omistajapolitiikka- ja ohjaus ovat kestäväällä pohjalla. Velkaantuminen on katkaistu ja investoinnit tukevat kasvua, joka on vahvan talouden kivijalka. Tulopohjaa on laajennettu. Kunta kasvaa kehittämällä.

2. Osallistuvat kuntalaiset

Kuntalaiset saavuttavat kunnan palvelut. Kunnan toiminta on avointa ja päätöksenteko perustuu aitoon kuulemiseen. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kehitetään jatkuvasti vastaamaan nopeasti muuttuvan ympäristön edellytyksiä. Helposti käytettävät ja ennakoivat digipalvelut ovat yksinkertaistaneet kuntalaisten palveluja siten, että asiointi kunnan kanssa on helppoa, nopeaa ja miellyttävää. Kuntalaiset pääsevät itse suunnittelemaan palveluitansa ja kyläyhdistysten aktiivisuuden tukemiseksi käytössä on osallistava budjetointi osana kunnan talousarviota.

3. Osaavat tekijät

Kuntaa johdetaan tiedolla. Henkilöstön ammattitaitoa ja osaamista kehitetään jatkuvasti. Jokainen on sitoutunut yhteisiin tavoitteisiin, joita kohti kuljetaan työyhteisöjen välisellä yhteistyöllä. Jokainen voi vaikuttaa omaan työhönsä ja kokea ylpeyttä siitä, että työ tuottaa laadukasta tulosta. Uuden henkilöstön perehdytys on selkeää ja kaikki toiminta perustuu avoimuudelle. Osaava henkilöstö tuottaa kustannustehokasta ja laadukasta työn tulosta, joka palvelee kuntalaisia entistä paremmin.

5. TOTEUTUS

Strategian toteutumisen tueksi määritellään kehittämisohjelmat, joita tarkastellaan strategian läpileikkaavien teemojen läpi.

Näitä ovat esimerkiksi:

- **Lähijoukkoliikenne**
- **Etelä-lilaakso merkittäväksi kaupan, teollisuuden ja logistiikan kesukseksi**
- **Lasten ja nuorten ohjelma painopisteenä syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisy**
- **Ikäihmisten ohjelma**
- **Johtamis- ja hallintojärjestelmän uudistus**

Työtä toteutetaan vuosittain käsiteltävien, valtuuston ohjauksessa olevien talousarvioiden pohjalta. Talousarviossa määritellään seuraavan vuoden toiminnalliset ja taloudelliset käytännön toimenpiteet, joilla kuljetaan kohti tässä strategiassa määriteltyjä päämääriä.

Strategian toteutus on kuin polku, jonka reunat rakennetaan palvelukohtaisissa talousarvioissa. Se, millainen maisema polun varrella odottaa vuonna 2025 on kuvattu tässä strategiassa. Työ itsessään jatkuu siitäkin eteenpäin.

Strategian toteutumista arvioidaan tilinpäätöskäsittelyn yhteydessä ja kuntalaisbarometrissa. Tilinpäätösten ja talousarvioiden sanalliset palvelukohtaiset suunnitelmat rakennetaan vastaamaan tämän strategian tavoitteita.

